

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA ELEKTRONICZNYCH WYKAZÓW ZAOBRĄCZKOWANYCH ORAZ PONOWNIE STWIERDZONYCH PTAKÓW

Dane obrączkowania oraz ponownego stwierdzenia można przekazać po zalogowaniu do systemu POLRING poprzez:

1. elektroniczny formularz umieszczony pod adresem <http://ring.stornit.gda.pl>,
2. podłączenie bazy danych zgodnej z Excel (plik *.XLS lub *.XLSX).

Poprzez elektroniczny formularz dane możliwe są do przekazania w postaci pojedynczych rekordów. Poprzez bazę danych zgodną z Excel można przekazać dowolną liczbę rekordów.

ELEKTRONICZNY FORMULARZ

Umieszczony pod adresem: <http://ring.stornit.gda.pl>. Wypełnione muszą być wszystkie pola zaznaczone gwiazdką, zgodnie z podpowiedziami zawartymi w formularzu.

BAZA DANYCH ZGODNA Z EXCEL (PLIK *.XLS LUB *.XLSX)

STRUKTURA BAZY DANYCH DLA ELEKTRONICZNYCH WYKAZÓW ZAOBRĄCZKOWANYCH ORAZ PONOWNIE STWIERDZONYCH PTAKÓW

Dane obrączkowania muszą być przekazane w postaci bazy danych zgodnej z arkuszem Excel (plik *.XLS lub *.XLSX). Dane mogą być wprowadzone przy pomocy dowolnego programu, ale zbiór wynikowy musi mieć zdefiniowany powyżej format.

Baza musi mieć odpowiednią strukturę, gotowy arkusz należy pobrać ze strony http://www.stornit.gda.pl/pliki_kco.php.

Dane dotyczące **wszystkich znaczników (w tym różnych typów obrączek) użytych do znakowania ptaków i później ponownie stwierdzonych (retrapy i wiadomości powrotne)** należy wpisywać na **jeden arkusz**.

Wszystkie stwierdzenia, zarówno pierwotne (dane obrączkowania ptaka) jak i ponowne najlepiej wpisywać chronologicznie i przysyłać do Centrali jak najszybciej.

Poniżej wymieniono wszystkie kolumny bazy danych i opisano sposób ich wypełniania.

Wzorcowa, prawidłowo wypełniona przykładowa baza danych jest również do ściągnięcia ze strony internetowej http://www.stornit.gda.pl/pliki_kco.php.

INFORMACJE OGÓLNE

Jeden wiersz (rekord) dotyczy jednego stwierdzenia ptaka. Można zawrzeć w nim dane o znacznikach (obrączkach i innych identyfikatorach) zakładanych, odczytanych i zdjętych. Struktura bazy pozwala na opisanie czterech różnych znaczników i służą do tego serie kolumn:

OB,TYP,CTR,KRZ,NROB oznaczone cyframi od 1 do 4.

Każdy znacznik musi być opisany w polach identyfikujących dany znacznik (OB,TYP,CTR,KRZ,NROB). Jeśli obrączka jest metalowa należy obowiązkowo podać nazwę centrali, gdy obrączka jest kolorowa polem wymaganym jest kolor znacznika.

OPIS POSZCZEGÓLNYCH KOLUMN

OB – stan znacznika (OB1, OB2, OB3, OB4)

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

O – **założenie** obrączki. UWAGA! Jest to litera O a nie cyfra zero (0).

Z – **obrączka zdjęta**: w momencie stwierdzenia ptak posiadał obrączkę, którą zdięto.

R – **wiadomość powrotna** lub **retrap** (nie założono obrączki, obrączka już była i pozostała na ptaku).

TYP – rodzaj znacznika (TYP1, TYP2, TYP3, TYP4)

Wpisuje się jeden z poniższych skrótów:

MET	obrączka metalowa
NOG	obrączka kolorowa (numerowana)
SZY	obroża kolorowa (numerowana)
SKR	znaczek skrzydłowy(numerowany)
DZI	znaczek dziobowy(numerowany)
RAD	nadajnik radiowy
SAT	nadajnik satelitarny
TRANS	przełącznik (transponder)
GPS	rejestrator gps
GEO	rejestrator nie-gps

UWAGA: obrączka typu **ELSA** kodowana jest jako obrączka metalowa.

CTR – centrala (CTR1, CTR2, CTR3, CTR4)

Wypełnienie jej jest konieczne, gdy dane dotyczą obrączki metalowej.

W kolumnie tej wpisujemy odpowiedni kod centrali obrączkowania (kolumna CTR).

Spis częściej używanych kodów zamieszczony jest poniżej, pełna tabela kodowa dostępna jest w systemie POLRING.

CTR	SKRÓT	KRAJ
BLB	Bruxelles	Belgia
BYM	Minsk	Białoruś
CZP	Praha	Czechy
DEH	Hiddensee	Niemcy
DER	Radolfzell	Niemcy
DEW	Helgoland	Niemcy
DKC	Copenhagen	Dania
ESI	Madrid Icona	Hiszpania

CTR	SKRÓT	KRAJ
ETM	Matsalu	Estonia
FPP	Safring	Republika Południowej Afryki
FRP	Paris	Francja
FRS	Strasbourg	Francja
GBT	London	Wielka Brytania i Irlandia
GRA	Athens	Grecja
HES	Sempach	Szwajcaria
HGB	Budapest	Węgry
HRZ	Zagreb	Chorwacja
IAB	Ozzano	Włochy
ILT	Tel-Aviv	Izrael
LIK	Kaunas	Litwa
LVR	Riga	Łotwa
NLA	Arnhem	Holandia
NOS	Stavanger	Norwegia
PLG	Gdańsk	Polska
POL	Lisboa	Portugalia
ROB	Bucarest	Rumunia
RSB	Beograd	Serbia
RUM	Moskwa	Rosja
SFH	Helsinki	Finlandia
SKB	Bratislava	Słowacja
SLL	Ljubljana	Słowenia
SVS	Stockholm	Szwecja
TUA	Ankara	Turcja
UKK	Kiev	Ukraina

KRZ – kolor obrączki/znacznika (KRZ1, KRZ2, KRZ3, KRZ4)

Kolumna wypełniana wtedy, gdy dane dotyczą unikalnie oznakowanego alfanumerycznie kolorowego znacznika. Poniżej podano dopuszczalne skróty nazw:

- BLA** – czarny
- BLG** - czarno-zielony
- BLN** – czarno-niebieski
- BLR** – czarno-czerwony (czarny u góry)
- BLU** – niebieski
- BUR** – niebiesko-czerwony (czerwony u góry)
- BUW** – niebiesko-biały (niebieski u góry)
- BUY** – niebiesko-żółty (niebieski u góry)
- DRE** – ciemnoczerwony
- GRE** – zielony
- LBL** – jasnoniebieski

LGR – jasnozielony
NBL – granatowy (ciemnoniebieski)
ORA – pomarańczowy
ORB – pomarańczowo-czarny (pomarańczowy u góry)
ORN – pomarańczowo-niebieski (pomarańczowy u góry)
ORR – pomarańczowo-czerwony (pomarańczowy u góry)
PIN – różowy
REC – czerwono-czarna
RED – czerwony
REO – czerwono-pomarańczowy (czerwony u góry)
REW – czerwono-biały
REY – czerwono-żółty
SIB – srebrno-czarny (srebrny u góry)
SIO – srebrno-pomarańczowy (srebrny u góry)
WHB – biało-niebieski (biały u góry)
WHI – biały
WHO – biało-pomarańczowy
WHR – biało-czerwony (biały u góry)
WHY – biało-żółty (biały u góry)
YEB – żółto-niebieski (żółty u góry)
YEL – żółty
YER – żółto-czerwony (żółty u góry)
YEW – żółto-biały (żółty u góry)

Obrączki o innych kolorach (*np. dwukolorowe stosowane do znakowania ptaków drapieżnych*) muszą mieć skrót nazwy koloru nadany przez Centralę.

NROB – numer znacznika (NROB1, NROB2, NROB3, NROB4)

Pełen numer znacznika, zarówno litery jak i cyfry powinny być zapisane jako ciąg znaków bez spacji. Cyfra zero nawet jako pierwszy znak jest też znakiem znaczącym.

W przypadku numerów znaczników kolorowych wszystkie widoczne znaki (w tym interpunkcyjne) są ważnym elementem numeru, nie wolno ich pomijać.

GATUNEK

Wpisujemy pełną łacińską nazwę obrączkowanego ptaka. U gatunków wymienionych poniżej, wpisujemy również formę.

GATUNEK	OGRANICZENIA W STOSOWANIU ZAPISU
LUSCINIA SVECICA SVECICA	tylko dla dorosłych samców
LUSCINIA SVECICA CYANECULA	tylko dla dorosłych samców
TURDUS TORQUATUS ALPESTRIS	tylko dla dorosłych samców
TURDUS TORQUATUS TORQUATUS	tylko dla dorosłych samców
CYGNUS OLOR Z	tylko dla formy "zwyczajnej"
CYGNUS OLOR P	tylko dla formy "polskiej" [<i>immutabilis</i>]

Nazwę formy wpisuje się wtedy, gdy przynależność ptaka oznaczona jest na podstawie cech morfologicznych, a nie wywnioskowana jest z miejsca jego schwywania.

Należy pamiętać, że niektóre podgatunki uzyskują rangę gatunków. Spis gatunków można sprawdzić na rozwijanej liście gatunku na formularzu internetowym systemu POLRING.

Dla dużych mew z grupy *Larus argentatus* dopuszczalne zapisy to:

ZAPIS W KOLUMNIE "GATUNEK"	SYTUACJA
PTAKI LOTNE	
LARUS ARGENTATUS SENSU LATO	Ptaki z grupy <i>Larus argentatus</i> , których dokładniejszego taksonu obrączkarz nie jest pewien, lub nie potrafi go wyróżnić.
LARUS ARGENTATUS	Oznaczenia pewne gatunku <i>Larus argentatus</i> .
LARUS CACHINNANS	Oznaczenia pewne gatunku <i>Larus cachinnans</i> .
LARUS MICHAHELLIS	Oznaczenia pewne gatunku <i>Larus michahellis</i> .
LARUS ARGENTATUS/CACHINNANS	Ptaki z grupy <i>Larus argentatus</i> wykazujące cechy gatunku <i>L. cachinnans</i> , nie będące czystą formą <i>cachinnans</i> . UWAGA: Dokładniejsza informacja powinna znaleźć się w uwagach.
LARUS ARGENTATUS/MICHAHELLIS	Ptaki z grupy <i>Larus argentatus</i> wykazujące cechy gatunku <i>Larus michahellis</i> , nie będące czystą formą <i>michahellis</i> . UWAGA: Dokładniejsza informacja powinna znaleźć się w uwagach.
LARUS CACHINNANS/MICHAHELLIS	Ptaki z grupy południowej <i>Larus cachinnans/michahellis</i> wykazujące cechy gatunku <i>L. cachinnans</i> i/lub <i>L. michahellis</i> .
PISKLETA	
LARUS ARGENTATUS	Oboje rodzice oznaczeni jako <i>Larus argentatus</i> .
LARUS CACHINNANS	Oboje rodzice oznaczeni jako <i>Larus cachinnans</i> .
LARUS MICHAHELLIS	Oboje rodzice oznaczeni jako <i>Larus michahellis</i> .
LARUS ARGENTATUS KOLONIA	Jedno z rodziców oznaczone jako <i>Larus argentatus</i> . Zapis w uwagach, że jeden rodzic oznaczony jako <i>Larus argentatus</i> , oznaczenie drugiego nie znane.
LARUS ARGENTATUS KOLONIA	Dokładna znajomość taksonomiczna rodziców nie jest znana, pisklęta obrączkowane w kolonii z wyraźną przewagą ptaków dorosłych z cechami gatunku <i>L. argentatus</i> .
LARUS CACHINNANS KOLONIA	Jedno z rodziców oznaczone jako <i>Larus cachinnans</i> . Zapis w uwagach, że jeden rodzic oznaczony jako <i>Larus cachinnans</i> , oznaczenie drugiego nie znane.
LARUS CACHINNANS KOLONIA	Dokładna znajomość taksonomiczna rodziców nie jest znana, pisklęta obrączkowane w kolonii z wyraźną przewagą ptaków dorosłych z cechami gatunku <i>L. cachinnans</i> .
LARUS MICHAHELLIS KOLONIA	Jedno z rodziców wykazuje cechy <i>Larus michahellis</i> .
LARUS ARGENTATUS SENSU LATO	Dokładna znajomość taksonomiczna rodziców nie jest znana.

W przypadku obrączkowania mieszańca, wpisujemy pełną nazwę łacińską obu rodziców, rozdzieloną znakiem X. Sposób zapisu należy sprawdzić na rozwijanej liście gatunku na formularzu internetowym systemu POLRING.

Patrz także przykładowa baza danych znajdująca się na stronie internetowej Centrali: http://www.stornit.gda.pl/pliki_kco.php.

SX - płeć

Płeć zapisywana w formie: **M** – samiec, **F** – samica, **?** – nieznana.

Kolumna nie może pozostać pusta.

WIEK

Wiek zapisany w systemie EURING-u (kalendarzowe lata życia), z zastosowaniem następujących kategorii:

P – pisklę lub podlot, ptak, który nie osiągnął jeszcze pełnej zdolności do lotu;

L – ptak lotny, wiek bliżej nie znany;

1 – ptak lotny, wykluty w roku stwierdzenia (pierwszy kalendarzowy rok życia);

2 – ptak lotny, wykluty w roku poprzedzającym rok stwierdzenia (drugi kalendarzowy rok życia);

3 – ptak lotny, wykluty dwa lata przed rokiem stwierdzenia (będący w trzecim kalendarzowym roku życia);

itd.

PO1 – ptak lotny, wykluty w roku poprzedzającym rok stwierdzenia lub wcześniej (będący w drugim lub późniejszym kalendarzowym roku życia);

PO2 – ptak lotny, wykluty dwa lata przed rokiem stwierdzenia lub wcześniej (będący w trzecim lub późniejszym kalendarzowym roku życia);

PO3 – ptak lotny, wykluty trzy lata przed rokiem stwierdzenia lub wcześniej (będący w czwartym lub późniejszym kalendarzowym roku życia);

itd.

Kolumna nie może pozostać pusta.

SZATA

Można wpisać jeden z poniższych kodów:

JUV	szata młodociana
AD	ptak dorosły (jeśli nie da się przyporządkować innej kategorii)
IMM	szata niedojrzała
?	nieznana lub nie zarejestrowano
GOD	szata godowa
DOWNY	ptak pokryty puchem (dotyczy piskląt)
PIERZ	ptak pierzący się (kaczki)
1W	pierwsza zima

POMIARY PTAKA

Dotyczy zarówno piskląt jak i ptaków dorosłych.

Pomiarom ptaka dedykowanych jest 10 następujących po sobie kolumn:

Nazwa kolumny	Opis
skrzydło	maksymalna długość skrzydła obrączkowanego ptaka; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
tluszcz	otłuszczenie obrączkowanego ptaka; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
masa	masa obrączkowanego ptaka; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
ogon	długość ogona; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
dziob	długość dzioba; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
skok	długość skoku; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
glowa_z_dziobem	długość głowy z dziobem; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
upierzenie	skala rozwoju upierzenia piskląt ptaków wróblowych; prawidłowe wykonywanie pomiaru - patrz literatura
dodatkowe1	dodatkowe1 - pomiary inne niż wymienione powyżej; kolumna tekstowa
dodatkowe2	dodatkowe2 - pomiary inne niż wymienione powyżej; kolumna tekstowa

W kolumnach: skrzydło, tluszcz, masa, ogon, dziob, skok, glowa_z_dziobem wpisujemy tylko wartości liczbowe.

Pomiary długości podajemy w milimetrach (z dokładnością do 0,1mm lub 1 mm w zależności od rodzaju pomiaru), masę zaś w gramach (z dokładnością do 0,1 g) lub w kilogramach (np. masa dla łabędzi). Stadium upierzenia ptaków wróblowych podajemy używając symboli od A do G.

Dwie ostatnie kolumny są polem tekstowym i miejscem na wpisanie dodatkowych pomiarów nie kwalifikujących się do poprzednich.

Przykładowa literatura dotycząca prawidłowego wykonywania pomiarów ptaków:

1. Busse P., Meissner W. 2015. Bird Ringing Station Manual. De Gruyter Open Ltd. Link do pobrania: <https://www.degruyter.com/viewbooktoc/product/209750>.
2. Kania W. 1983. Probablistyczna metoda określania wieku piskląt ptaków wróblowych i jaj zastosowanie w badaniach fenologii rozrodu szpaka *Sturnus vulgaris*. Not. Orn. 1983, XXIV, 1-2. Link do pobrania: http://files.wkania.eu/pdfy_na_stronie_www/Kania_1983_NotOrn_Wiek_pisklat_szpak.pdf.

DATA – data stwierdzenia ptaka

Jeśli z jakiegokolwiek powodu podanie dokładnej daty nie jest możliwe (*np. notatki terenowe zostały zgubione*), należy podać datę przybliżoną oraz wypełnić kolumnę DD symbolem innym niż '0' (zero), patrz poniżej.

DD – dokładność daty

Wpisuje się jeden z poniższych kodów:

- 0 (zero) – dokładność co do dnia,
- 1 – dokładność do 1 dnia w obie strony od podanej daty,
- 2 – dokładność do 3 dni w obie strony od podanej daty,
- 3 – dokładność do 1 tygodnia w obie strony od podanej daty,
- 4 – dokładność do 2 tygodni w obie strony od podanej daty,
- M – dokładność do 4 tygodni w obie strony od podanej daty,
- 5 – dokładność do 6 tygodni w obie strony od podanej daty,
- D – dokładność do 2 miesięcy w obie strony od podanej daty,
- 6 – dokładność do 3 miesięcy w obie strony od podanej daty,
- 7 – dokładność do 6 miesięcy w obie strony od podanej daty,
- R – dokładność do 1 roku w obie strony od podanej daty.

GODZ, MIN – godzina i minuta

Można wpisać godzinę schwytania/wypuszczenia ptaka.

SKROT – skrót miejsca obrączkowania używany w POLRINGU w „Moich lokalizacjach”

Tu można wpisać skrót z wprowadzonej wcześniej do POLRINGU „Mojej lokalizacji”. Gdy kolumna ta jest wypełniona nie mogą być wypełnione dalsze kolumny dotyczące miejsca obrączkowania (MIEJSCE,PA,PROW,SZ,DL,DK).

Należy pamiętać, że SKROT nie jest wyświetlany w opisie miejsca stwierdzenia i nie jest widoczny dla innych użytkowników systemu.

MIEJSCE

Miejsce zaobrączkowania ptaka.

Podajemy wg poniższych schematów:

1. **MIEJSCOWOŚĆ,GMINA**; w przypadku bardzo małych miejscowości należy podać także najbliższą większą miejscowość.
2. **JEZIORO (RZEKA, GÓRA, REZERWAT itp.), NAJBLIŻSZA MIEJSCOWOŚĆ,GMINA**.
3. Jeżeli miejsce obrączkowania leży daleko (>1 km) od najbliższej miejscowości, podajemy dodatkowo **odległość i kierunek**.

AD. 1 MIEJSCOWOŚĆ,GMINA; w przypadku bardzo małych miejscowości należy podać także najbliższą większą miejscowość *np.*:

POTĘGOWO,LINIA

UJKÓW NOWY,BOLESŁAW,KRZYŻANOWICE

W pierwszym przypadku POTĘGOWO jest miejscem obrączkowania, a LINIA jest gminą, w której miejscowość ta leży; w drugim UJKÓW NOWY jest miejscem obrączkowania, BOLESŁAW jest najbliższą większą miejscowością, KRZYŻANOWICE są gminą.

W przypadku obrączkowania **poza granicami miasta, wsi**, dodatkowo podajemy **odległość i kierunek od najbliższej miejscowości**. Kierunki zapisujemy w następujący sposób:

N	– północ	S	– południe
NE	– północny wschód	SW	– południowy zachód
E	– wschód	W	– zachód
SE	– południowy wschód	NW	– północny zachód

Np. POTĘGOWO 3 KM N,LINIA

W przypadku **dużych miast** należy podać także **dzielnice lub osiedle** *np.:*

GDANSK–OLIWA

GDAŃSK–GÓRKI WSCHODNIE

Bardziej precyzyjne miejsca obrączkowania, jak **nazwy ulic, parków, mostów** podajemy po dwukropku *np.:*

GDAŃSK–OLIWA:PARK OLIWSKI

GDAŃSK–OLIWA:UL.GRUNWALDZKA

**AD. 2. JEZIORO (RZEKA, GÓRA, REZERWAT itp.),
NAJBLIŻSZA MIEJSCOWOŚĆ,GMINA *np.:***

RZ.WISŁA,KRAKÓW

AD. 3. Jeżeli miejsce obrączkowania leży daleko (>1 km) od najbliższej miejscowości podajemy dodatkowo odległość i kierunek *np.:*

J.DRUŻNO, STANKOWO 3 KM N

Przy zapisywaniu miejscowości dopuszczalne jest stosowanie następujących skrótów:

J.	– jezioro
KAN.	– kanał
L.	– leśnictwo
REZ.	– rezerwat
RZ.	– rzeka
ZB.	– zbiornik
UL.	– ulica

Pozostałe nazwy piszemy w całości *np.:*

STAW ANDRZEJ,MILICZ

UJŚCIE NOGATU,NOWOTKI,ELBLĄG

PA – państwo.

Standardowo wpisuje się PL dla ptaków stwierdzonych w Polsce. Kody innych państw dostępne w systemie POLRING.

PROW – województwo, prowincja

Dla ptaków stwierdzonych na terenie Polski wpisuje się dwuliterowe kody:

DO	DOLNOŚLĄSKIE
KP	KUJAWSKO-POMORSKIE
BE	LUBELSKIE
BU	LUBUSKIE
LO	ŁÓDZKIE
MP	MAŁOPOLSKIE
MZ	MAZOWIECKIE
OE	OPOLSKIE
PC	PODKARPACKIE
PS	PODLASKIE
PM	POMORSKIE
SL	ŚLĄSKIE
SW	ŚWIĘTOKRZYSKIE
WM	WARMIŃSKO-MAZURSKIE
WI	WIELKOPOLSKIE
ZP	ZACHODNIOPOMORSKIE

W przypadku ptaków stwierdzonych za granicą, w kolumnie tej wpisuje się kody dostępne w systemie POLRING.

SZ – szerokość geograficzna

Szerokość geograficzna miejsca zaobrączkowania lub ponownego stwierdzenia podawana w stopniach i ich częściach dziesiętnych np. 54,349388.

Dla miejsc położonych na południe od równika wartość poprzedza się znakiem minus (-), np. -12,455985.

DL – długość geograficzna

Długość geograficzna miejsca zaobrączkowania lub ponownego stwierdzenia. podawana w stopniach i ich częściach dziesiętnych np. 18,801309.

Dla miejsc położonych na zachód od południka 0 wartość poprzedza się znakiem minus (-), p. -27,293045.

DK – dokładność koordynat

Wpisuje się jeden z poniższych kodów:

0	współrzędne dokładne
5	miejsce odległe do 5 km od podanych współrzędnych
10	miejsce odległe do 10 km od podanych współrzędnych
20	miejsce odległe do 20 km od podanych współrzędnych
50	miejsce odległe do 50 km od podanych współrzędnych
100	miejsce odległe do 100 km od podanych współrzędnych
500	miejsce odległe do 500 km od podanych współrzędnych

STATUS

Dla piskląt wpisujemy „-” (nie dotyczy).

Dla lotnych, stwierdzonych przy gnieździe lub przy pisklętach:

- BUD – przy gnieździe w trakcie budowy,
- JAJ – przy gnieździe z jajami (podczas składania lub wysiadywania),
- PIS – przy pisklętach na gnieździe lub poza nim.

Dla lotnych stwierdzonych nie przy gnieździe i nie przy pisklętach:

POK	złapany z pokarmem (dla młodych lub samicy)
NOC	na zbiorowym noclegowisku
KOL	w kolonii, nie wiadomo czy lęgowy
PIERZ	na zbiorowym pierzowisku (dotyczy kaczkowatych)
MORZE	schwytyany na morzu (np. na statkach, latarniowcach, platformach wiertniczych)
ZIM	zimujący

Gdy status jest nieznany zapisujemy „?”.

KOND – kondycja ptaka

Wpisujemy jeden z poniższych skrótów. Zapisem standardowym przy obrączkowaniu będzie ŻYWOB, podkreślający, że ptaka oznaczał obrączkarz.

MART	martwy - bez dodatkowych informacji
MARŚW	martwy - od niedawna (najwyżej tydzień)
MARSTA	martwy - od dawna (co najmniej tydzień)
ZŁAWYP	w złej kondycji - widziany lub wypuszczony
ZŁANIE	w złej kondycji - nie wypuszczony lub nie wiadomo czy wypuszczony
ŻYWZAT	żywy i prawdopodobnie zdrowy - zatrzymany w niewoli
ŻYWWYP	żywy i prawdopodobnie zdrowy - widziany lub wypuszczony
ŻYWOB	żywy i prawdopodobnie zdrowy - widziany lub wypuszczony przez obrączkarza
ŻYWNIE	żywy i prawdopodobnie zdrowy - dalszy los nieznany
?	nieznana

OKOL – okoliczności stwierdzenia

Wpisujemy jeden z poniższych skrótów. Jeśli stwierdzenie odpowiada więcej niż jednej kategorii, opis kolejnej należy umieścić w uwagach.

SKRÓT	OPIS
25	<u>kontrolowany (schwyty i wypuszczony) przez obrączkarza</u>
	ZIDENTYFIKOWANY BEZ CHWYTANIA (NP. ODCZYTY OBRĄCZEK)
28	odczytano numer metalowej obrączki
81	odczytano numer obrączki kolorowej
82	odczytano numer obroży na szyi
83	odczytano numer znaczka skrzydłowego
87	odczytano numer znaczka dziobowego
84	zidentyfikowany po sygnale z nadajnika radiowego
85	zidentyfikowany po sygnale z nadajnika satelitarnego
86	zidentyfikowany po sygnale z transpondera
88	odczytano numer na lotkach
89	zidentyfikowany po kolorowaniu upierzenia lub ciała
95	zidentyfikowany po kombinacji kolorowych obrączek
80	zidentyfikowany po czymś innym niż metalowa obrączka (jeśli żadne z poniższych)
	SCHWYTANY LUB ZABITY (NIE ZASTRZELONY)
21	schwyty w pułapkę do hodowli
22	schwyty dla ochrony zbiorów, art. żywnościowych, zwierząt łownych
23	schwyty w ramach naturalnych zabiegów ochronnych
24	schwyty dla ochrony ludzkiego życia
96	schwyty dla upierzenia oraz podczas badań naukowych
26	schwyty ponieważ miał obrączkę
20	schwyty, upolowany celowo przez człowieka
	ZASTRZELONY
11	znaleziony zastrzelony
19	upolowany, prawdopodobnie zastrzelony
12	zastrzelony dla ochrony zbiorów, art. żywnościowych, zwierząt łownych
13	zastrzelony w ramach naturalnych zabiegów ochronnych
14	zastrzelony dla ochrony ludzkiego życia
15	zastrzelony dla upierzenia oraz podczas badań naukowych
16	zastrzelony ponieważ miał obrączkę
10	zastrzelony z innych powodów
01	znaleziony martwy
	W ZŁEJ KONDYCJI, CHORY, RANNY
50	ranny
76	w złej kondycji, chory, ranny - przyczyny nieznane
51	w złej kondycji, chory, ranny - zniekształcenia, zwyrodnienia
74	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu niskiej temperatury

SKRÓT	OPIS
75	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu wysokiej temperatury
52	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu infekcji grzybów
53	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu infekcji wirusowej
54	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu infekcji bakteryjnej
56	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu botulizmu
55	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu endopasożytów
57	w złej kondycji, chory, ranny - z powodu czerwonego zakwitnięcia zatrucia Dinoflagellata
58	w złej kondycji, chory, ranny - kombinacja powyższych, generalna przyczyna nieznana
59	w złej kondycji, chory, ranny - badano weterynaryjnie - brak diagnozy
	KOLIZJA Z POJAZDEM LUB INNYM OBIEKTEM
40	kolizja z pojazdem na drodze
41	kolizja z pociągiem
42	kolizja z samolotem
44	kolizja z przezroczystym materiałem (szyba, pleksi)
73	kolizja z naturalnym obiektem (drzewo, skała)
43	kolizja ze strukturą małego formatu (druty, maszty, kable, liny, anteny)
45	kolizja ze strukturą dużego formatu (budynki, mosty)
47	kolizja zwabione do światła (np. latarni morskiej)
48	kolizja - wynik aktywnej działalności ludzkiej (przemysłowej, sportowej)
91	znaleziony na obszarze elektrowni wiatrowej
	ZAPŁĄTANY
34	zaplątany w sieci, przypadkowo, gdy celem było chwytanie innych zwierząt kręgowych
33	zaplątany w sztuczne obiekty o innym przeznaczeniu (sieci na drzewach, nad stawami)
71	zaplątany w naturalne obiekty (drzewo, owcza wełna)
	SCHWYTANY PRZEZ ZWIERZĘ
61	schwyty przez kota
62	schwyty przez inne zwierzę domowe lub trzymane w niewoli
63	schwyty przez ssaka dzikiego lub powtórnie zdziczałego
64	schwyty przez sowę, ptaka drapieżnego - gatunek znany
65	schwyty przez sowę, ptaka drapieżnego - gatunek nieznany
66	schwyty przez ptaka innego gatunku
67	schwyty przez ptaka tego samego gatunku
68	schwyty przez gada, płaza lub rybę
69	schwyty przez zwierzę inne
60	schwyty przez zwierzę nieznane

SKRÓT	OPIS
46	wpadł do budynku
35	porażony prądem
02	znaleziono samą obrączkę
03	znaleziono tylko nogę z obrączką
09	schwytany z powodu obrączki (zaplątanie, zranienie)
	SKAŻENIA
30	zabrudzony substancjami ropopochodnymi
37	zatruty znaną substancją chemiczną
38	zatruty nieznaną substancją chemiczną
36	napromieniowany (radioaktywnie)
08	padł lub został poważnie uszkodzony podczas manipulacji
	INNE
72	wpadł do naturalnego otworu lub jaskini
70	utopiony w naturalnym zbiorniku wodnym (o naturalnych brzegach)
49	utopiony w sztucznym zbiorniku wodnym (o nienaturalnych brzegach)
77	uwięziony w lodzie
78	uległ wpływom gwałtownego zjawiska meteorologicznego
27	znaleziony przy budkach lęgowych lub innych specjalnych strukturach
32	miał kontakt z używanymi materiałami poch. ludzkiego (drut kolczasty, susząca się sieć)
31	miał kontakt z zużytymi materiałami pochodzenia ludzkiego (żyłka, folia, plastik)
06	znaleziony na statku - szczegółowych informacji brak
07	zwabiony obecnością zwierząt domowych
00	znaleziony, nie wiadomo żywy czy martwy
99	zupełny brak danych

DANE O RODZEŃSTWIE

LP – liczba żywych piskląt

Liczba żywych piskląt z gatunku w chwili obrączkowania, niezależnie od tego, czy wszystkie zostały zaobrączkowane. Jeżeli współpracownik nie jest pewien liczby żywych piskląt w lęgu (*np. gdy znalazł poza gniazdem 2 pisklęta czajki i nie wie, czy jest to cały lęg*), liczby piskląt nie podajemy.

Liczbę tę podaje się przy każdym zaobrączkowanym pisklęciu pochodzącym z tego samego lęgu. Jeśli pisklę wykluło się w lęgu mieszanym, łączną liczbę piskląt zwiększa się o 50. *Np. w mieszanym lęgu Parus major i Cyanistes caeruleus, gdy suma piskląt bogatki i modraszki wynosi 12, to przy każdym rekordzie tego lęgu w kolumnie LP wpisujemy liczbę 62.*

Patrz także przykładowa baza danych znajdująca się na stronie internetowej Centrali: http://www.stornit.gda.pl/pliki_kco.php.

WIEKP – wiek piskląt

Kolumna wypełniana tylko gdy obrączkowany ptak jest pisklęciem. Podajemy go w formie dnia życia. Dzień wyklucia jest pierwszym dniem życia np. 8 (*ósmy dzień życia*).

DOKLP – dokładność wieku piskląt

Wypełnienie pola jest wymagane, gdy podano wiek pisklęcia.

?	nieznana
0	dokładność co do dnia
1	dokładność 1 dzień w obie strony od podanej daty
2	dokładność 2 dni w obie strony od podanej daty
3	dokładność 3 dni w obie strony od podanej daty
4	dokładność 4 dni w obie strony od podanej daty
5	dokładność 5 dni w obie strony od podanej daty
6	dokładność 6 dni w obie strony od podanej daty
7	dokładność 7 dni w obie strony od podanej daty
8	dokładność 8 dni w obie strony od podanej daty
9	dokładność 9 dni w obie strony od podanej daty

RNROB – pisklęta z tego samego lęgu

Kolumna łącząca pisklęta pochodzące z tego samego lęgu. Wpisuje się do niej **numer obrączki o najniższej wartości** spośród wszystkich zaobrączkowanych piskląt z tego samego lęgu. Najniższy numer wpisujemy także wtedy, gdy pisklęta zostały zaobrączkowane obrączkami o nie kolejnych numerach (nie znajdujących się w sąsiednich wierszach bazy danych). Numer ten wpisuje się przy wszystkich pisklętach z danego lęgu, również przy lęgach mieszanych.

Patrz także przykładowa baza danych znajdująca się na stronie internetowej Centrali: <http://www.stornit.gda.pl/pliki/kco.php>.

DANE O RODZICACH LUB PARTNERZE

R1TYP – typ znacznika

Dla piskląt – typ znacznika pierwszego **rodzica** (jeśli ptak taki nosi i znany jest jego numer).

Dla ptaków lotnych – typ znacznika pierwszego **partnera** (jeśli ten taki nosi i znany jest jego numer).

MET	obrączka metalowa
NOG	obrączka kolorowa (numerowana)
SZY	obroża kolorowa (numerowana)
SKR	znaczek skrzydłowy (numerowany)
DZI	znaczek dziobowy (numerowany)

RAD	nadajnik radiowy
SAT	nadajnik satelitarny
TRANS	przełącznik (transponder)
GPS	odbiornik/nadajnik gps/gsm
GEO	geolokator

R1CTR – kod centrali

Dla piskląt – kod CTR centrali obrączki pierwszego **rodzica** (jeśli ptak taką nosi i znany jest jej numer).

Dla ptaków lotnych – kod CTR centrali obrączki **partnera** (jeśli ten taką nosi i znany jest jej numer).

Wypełnienie jej jest konieczne gdy dane dotyczą obrączki metalowej.

Spis częściej używanych poniżej, pełna tabela kodowa dostępna w systemie POLRING.

CTR	SKRÓT	KRAJ
BLB	Bruxelles	Belgia
BYM	Minsk	Białoruś
CZP	Praha	Czechy
DEH	Hiddensee	Niemcy
DER	Radolfzell	Niemcy
DEW	Helgoland	Niemcy
DKC	Copenhagen	Dania
ESI	Madrid Icona	Hiszpania
ETM	Matsalu	Estonia
FPP	Safring	Republika Południowej Afryki
FRP	Paris	Francja
FRS	Strasbourg	Francja
GBT	London	Wielka Brytania i Irlandia
GRA	Athens	Grecja
HES	Sempach	Szwajcaria
HGB	Budapest	Węgry
HRZ	Zagreb	Chorwacja
IAB	Ozzano	Włochy
ILT	Tel-Aviv	Izrael
LIK	Kaunas	Litwa
LVR	Riga	Łotwa
NLA	Arnhem	Holandia
NOS	Stavanger	Norwegia
PLG	Gdańsk	Polska
POL	Lisboa	Portugalia
ROB	Bucarest	Rumunia

CTR	SKRÓT	KRAJ
RSB	Beograd	Serbia
RUM	Moskwa	Rosja
SFH	Helsinki	Finlandia
SKB	Bratislava	Słowacja
SLL	Ljubljana	Słowenia
SVS	Stockholm	Szwecja
TUA	Ankara	Turcja
UKK	Kiev	Ukraina

R1KRZ – kolor znacznika

Dla piskląt – kolor znacznika pierwszego **rodzica** (jeśli ptak taki nosi i znany jest jego numer).

Dla ptaków lotnych – kolor znacznika pierwszego **partnera** (jeśli ten taki nosi i znany jest jego numer).

Kolumna wypełniana wtedy, gdy dane dotyczą unikalnie oznakowanego alfanumerycznie kolorowego znacznika. Poniżej podano dopuszczalne skróty:

BLA – czarny
BLG – czarno-zielony
BLN – czarno-niebieski
BLR – czarno-czerwony (czarny u góry)
BLU – niebieski
BUR – niebiesko-czerwony (czerwony u góry)
BUW – niebiesko-biały (niebieski u góry)
BUY – niebiesko-żółty (niebieski u góry)
DRE – ciemnoczerwony
GRE – zielony
LBL – jasnoniebieski
LGR – jasnozielony
NBL – granatowy (ciemnoniebieski)
ORA – pomarańczowy
ORB – pomarańczowo-czarny (pomarańczowy u góry)
ORN – pomarańczowo-niebieski (pomarańczowy u góry)
ORR – pomarańczowo-czerwony (pomarańczowy u góry)
PIN – różowy
REC – czerwono-czarna
RED – czerwony
REO – czerwono-pomarańczowy (czerwony u góry)
REW – czerwono-biały
REY – czerwono-żółty
SIB – srebrno-czarny (srebrny u góry)
SIO – srebrno-pomarańczowy (srebrny u góry)
WHB – biało-niebieski (biały u góry)
WHI – biały
WHO – biało-pomarańczowy
WHR – biało-czerwony (biały u góry)

WHY – biało-żółty (biały u góry)
YEB – żółto-niebieski (żółty u góry)
YEL – żółty
YER – żółto-czerwony (żółty u góry)
YEW – żółto-biały (żółty u góry)

Obrączki o innych kolorach (*np. dwukolorowe stosowane do znakowania ptaków drapieżnych*) muszą mieć skrót nazwy koloru nadany przez Centralę.

R1NROB – numer znacznika

Dla piskląt – numer znacznika pierwszego **rodzica** (jeśli ptak taki nosi i znany jest jego numer).

Dla ptaków lotnych – numer znacznika **partnera** (jeśli ten taki nosi i znany jest jego numer).

Odpowiednie kolumny dla drugiego rodzica lub partnera z oznaczeniem R2:

R2TYP, R2CTRL, R2KRZ, R2NROB

INNE DANE

CHWYT – metody chwytania

Wpisuje się jeden z poniższych skrótów:

?	nieznany
SIEĆ	sieć
MOŻ	sieć mózdzierzowa
ŚWIAT	oślepiiony światłem
WACEK	pułapka tunelowa (tzw. wacek)
ZATRZ	pułapka zatrzaskiwana ręcznie
AUTO	pułapka zatrzaskiwana automatycznie przez ptaka
SKLOP	pułapka zapadkowa (tzw. sklopek)
HELG	helgoland lub żak na kaczkę
RĘKA	schwyty ręką, też przy użyciu narzędzi (<i>np. żyłką</i>)
NEST	schwyty na gnieździe
NIELOT	niełotny zapędzony w pułapkę
WLOT	schwyty w locie (aktywnie)
JASK	na noclegowisku w jaskini
PĘT	pułapka pętłkowa z wabikiem (<i>np. żywą myszą</i>)
PODW	siatka podwodna na kaczkę, perkozy itp.
INNY	każdy inny system
-	nie dotyczy (<i>np. ptak zastrzelony</i>)

WABIK – metody wabienia

Wpisuje się jeden z poniższych skrótów:

?	nieznany / nie wiadomo
POŻ	pożywienie
WODA	woda
LAMP	światło
PTAK	ptak - żywy
KUKŁA	ptak - atrapa
GŁOS	głos tego samego gatunku
GŁIN	głos innego gatunku
GWIZD	głos mechanicznego gwizdka
MORE	użyto więcej niż jednego wabika
BEZ	nie użyto
-	nie dotyczy (np. ptak martwy)

MANIP – czynności wykonane na ptaku

Wpisuje się jeden z poniższych skrótów:

SPROW	sprovokowano opuszczenie gniazda
TRZYM	przetrzymany w niewoli ponad 24 godziny
TRADO	przetransportowany ponad 10 km DO podanej lokalizacji
TRANZ	przetransportowany ponad 10 km Z podanej lokalizacji
MANIP	manipulowany (pobrano krew, biopsja)
USZK	uszkodzony podczas trzymania w ręku
ZŁA	w złej kondycji w chwili schwytania
-	bez dodatkowej ingerencji
?	nie wiadomo
NIEW	wychowany w niewoli (podano dane wypuszczenia)

Dodatkowe informacje o czynnościach dokonanych na ptaku. Jeśli ptaka nie przetrzymano, nie badano i nie wypłoszono zazwyczaj należy wybrać „bez dodatkowej ingerencji” Użyj „nie wiadomo” jeśli informacja o ptaku pochodzi od osoby trzeciej a o losach ptaka nic więcej nie wiadomo.

PRZEM – przemieszczenie ptaka przed stwierdzeniem

Wpisuje się jeden z poniższych skrótów:

PRZYP	przemieszczony przypadkowo
CEL	przemieszczony celowo przez człowieka
WODA	przemieszczony przez wodę

?	nie wiadomo
-	nie przemieszczony

Przemieszczeniem przypadkowym jest np. przewiezenie martwego ptaka na przyczepie samochodowej albo znalezienie obrączki w wypluwce, celowym natomiast może być przewóz na handel.

UWAGI

Zapisujemy wszystkie istotne uwagi o okolicznościach obrączkowania, dla których nie przewidziano specjalnych kolumn, w szczególności:

- adnotacje o niepełnej sprawności ptaka, jego przetrzymaniu w niewoli, wypuszczeniu w miejscu innym niż miejsce złapania, innych manipulacjach (*np.: pobranie krwi, bez ogona itp.*),
- pozycję obrączki – dla obu gatunków bocianów zawsze (obráczki metalowe można zakładać tylko na skok); dla pozostałych gatunków – w przypadku, gdy obrączka została założona na goleni),
- wszystkie dodatkowe informacje, które obrączkujący uzna za istotne.

NAZWOB1 – imię i nazwisko obrączkarza lub nazwa zespołu obrączkarskiego

Pełne imię i nazwisko obrączkarza (*np. JAN KOWALSKI*) lub nazwa zespołu obrączkarskiego.

NAZWOB2 – imię i nazwisko obrączkującego

Dane obrączkującego, jeśli jest nią osoba inna niż podana w kolumnie NAZWOB.

Wpisuje się według schematu: Nazwisko,Imię,Miasto (rozdzielone przecinkami, bez spacji).

Pole **musi być** wypełnione, gdy w NAZWOB jest zespół obrączkarski

INNI - inni stwierdzający

Można tu wpisać nazwiska współobserwatorów. Format wpisu jest dowolny.